

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН
ТОГТООЛ

2022 оны 02 сарын 15 өдөр

Дугаар 09

Мандалговь

Орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах,
бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам батлах тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.3, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 77 дугаар зүйлийн 77.1 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын наймдугаар хуралдаанаас ТОГТООХ нь:

Нэг. “Орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

Хоёр. Журам батлагдсантай холбогдуулан дор дурдсан арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхийг Орон нутгийн өмчийн газар (Ж.Гантулга)-г үүрэг болгосугай.

2.1 Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй, ашиглалтын хугацаа дууссан, элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр балансын үнээ нөхсөн, сэргээн завсарлаж цаашид ашиглах боломжгүй болох нь тогтоогдсон тавилга, эд хогшил, тоног төхөөрөмжийг акталж данснаас хасах асуудлыг судлан, тухай бүр акталж, данснаас хасах зөвшөөрөл олгож байх,

2.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй боловч үндсэн хөрөнгийн шинжийг агуулаагүй, элэгдэл байгуулахад тохиромжгүй хөрөнгийг эргэлтийн хөрөнгийн дансанд шилжүүлэх, эргэлтийн хөрөнгөд бүртгэлтэй, үндсэн хөрөнгийн шинжийг агуулсан хөрөнгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд шилжүүлэх, үндсэн хөрөнгийн дансны ангилал хооронд шилжүүлэх асуудлыг судлан, тухай бүр зөвшөөрөл олгож байх,

2.3. Төсөвт байгууллага нь нэмэлт төсөв, давсан орлого, холбогдох төсөл, арга хэмжээний хүрээнд тавилга, эд хогшил, тоног төхөөрөмж, програм хангамж худалдан авах тохиолдолд төсөв зарцуулах эрх бүхий байгууллагын шийдвэрийг үндэслэн зөвшөөрөл олгож байх,

2.4. Энэхүү тогтоолыг орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдүүдэд хүргүүлэх, орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх саналыг хянан судалж, журамд заасан нөхцөл, шаардлагад нийцэж байгаа тохиолдолд шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хяналт тавих

480322022

Гурав. “Орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ыг батлагдсан өдрөөс эхлэн мөрдөж ажиллахыг аймгийн Засаг дарга (Ц.Мөнхбат), Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн удирдлагуудад үүрэг болгосугай.

Дөрөв Энэхүү тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч (Ш.Энхсүх)-д даалгасугай.

Тав. Энэхүү тогтоол гарсантай холбогдуулан аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2020 оны 06 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт, 2020 оны 30 дугаар тогтоол тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА СОД ЭЭРДЭНЭ

**ОРОН НУТГИЙН ӨМЧИД ЭД ХӨРӨНГӨ ОЛЖ АВАХ, БҮРТГЭХ,
ДАНСНААС ХАСАХ, ШИЛЖҮҮЛЭХ ЖУРАМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгөнд хамаарах үл хөдлөх болон хөдлөх хөрөнгийг олж авах, бэлтгэх, шилжүүлэх, худалдах, акталж устгах, данснаас хасах, тэдгээртэй холбогдон гарсан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, биелэлт гүйцэтгэлийг тооцож, тайлагнахад энэхүү журмыг баримтална.
- 1.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө олж авах, акталж данснаас хасах, худалдах, шилжүүлэх тухай саналаа энэ журамд заасны дагуу Орон нутгийн өмчийн газарт тавьж аймгийн ИТХ-аар шийдвэрлүүлнэ.
- 1.3. Сумын харьяа орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь үл хөдлөх хөрөнгө, тээврийн хэрэгслийг /мотоциклоос бусад/ энэ журмын дагуу баримт бүрдүүлэн сумын ИТХ-ын шийдвэрийн хамт Орон нутгийн өмчийн газарт уламжилж аймгийн ИТХ-аар шийдвэрлүүлнэ.
- 1.4. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн үл хөдлөх хөрөнгийн хувьд Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.1.2 дахь заалтыг баримтална.
- 1.5. Сумын харьяа орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд мотоцикл болон бусад хөдлөх хөрөнгийг олж авах, акталж данснаас хасах, худалдах, шилжүүлэх тухай саналаа энэ журмын дагуу баримт бүрдүүлэн сумын ИТХ-д уламжилж шийдвэрлүүлнэ.
- 1.6. Орон нутгийн өмчийн газар нь орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн эд хөрөнгө олж авах, бэлтгэх, шилжүүлэх, худалдах, актлах талаар ирүүлсэн саналыг хянан үзээд энэ журамд заасны дагуу аймгийн ИТХ-д оруулан шийдвэрлүүлж, шийдвэрийг тухайн байгууллагад хүргүүлнэ.
- 1.7. Хөрөнгө худалдах, хувьчлах ажлыг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хэрэгжүүлнэ.

Хоёр. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн бүрдүүлэх материал

- 2.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь энэ журмын 1.2-т заасан асуудлыг шийдвэрлүүлэхдээ дор дурдсан бичиг баримтаас тухайн харилцаанд хамааралтай баримт материалыг бүрдүүлж цаасаар болон файлаар ирүүлнэ. Үүнд:
 - 2.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө олж авахдаа:
 - 2.2.1. худалдан авах санхүүжилтийн эх үүсвэрийг баталсан эрх бүхий байгууллагын шийдвэр
 - 2.2.2. эдийн засгийн тооцоо, үндэслэл, зах зээлийн үнийн харьцуулсан судалгаа, худалдан авах дээд үнийн санал
 - 2.2.3. худалдан авах хөрөнгийн техникийн тодорхойлолт
 - 2.2.4. хуулийн этгээдийн өмч хамгаалах зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл, дүгнэлт

2.3. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө акталж данснаас хасах болон худалдахдаа:

2.3.1. хуулийн этгээдийн өмч хамгаалах зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл, дүгнэлт

2.3.2. холбогдох мэргэжлийн байгууллагын акт, дүгнэлт

2.3.3. ашиглалтын хугацаа дуусаагүй, үлдэгдэл өртөгтэй боловч ашиглах боломжгүй болсон үндсэн хөрөнгийн эвдрэл, гэмтлийн шалтгааныг тогтоосон дүгнэлт, хохирол барагдуулсныг нотлох баримт, сэргээн засварлаж ашиглахад шаардагдах эдийн засгийн тооцоо үндэслэл

2.3.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн биет болон биет бус үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацааг тогтоосон хэсгийг хуулбарлан, “Хуулбар үнэн” тэмдгээр баталгаажуулан ирүүлэх

2.3.5. байгалийн гэнэтийн аюул, техникийн осол, гэмтэлд өртсөн эд хөрөнгийн шалтгааны тухай холбогдох байгууллагын акт, дүгнэлт

2.3.6. үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй номыг устгах талаар гаргасан холбогдох байгууллагын дүгнэлт

2.3.7. үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй буу, галт зэвсгийн талаар Цагдаагийн байгууллагын албан бичиг, дүгнэлт

2.3.8. түүх, соёлын дурсгалт зүйлсийн талаарх аливаа шийдвэрийг гаргахад соёлын асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллагын санал

2.3.9. Актлах хөрөнгийн мэдээлэл /хавсралт маягтын дагуу/

2.3.10. Актлах хөрөнгийн өнгөт фото зураг

2.3.11. бусад шаардлагатай баримт материал

2.4. Үл хөдлөх хөрөнгийн хувьд энэхүү журмын 2.3-д зааснаас гадна дараах баримт, материалыг ирүүлнэ.

2.4.1. үл хөдлөх хөрөнгө байрлаж буй газрын эзэмших /ашиглах/ эрхийн санхүүгийн тайланд бүртгэсэн үнэлгээ, гэрчилгээ, газар эзэмшүүлэх /ашиглуулах/ гэрээ, кадастрын зургийн хуулбар,

2.4.2. үл хөдлөх хөрөнгөнд хийсэн их болон урсгал засварын зардал, тухайн эд хөрөнгөтэй холбоотой бусдын өмнө хүлээсэн хариуцлагын /зээл, өрийн барьцаа, баталгаа гэх мэт/ болон ашиглалтын талаарх мэдээлэл

2.4.3. барилгын паспортын хуулбар, орчны тойм зураг, байгуулалтын зураг /план/, гадна, дотор талын өнгөт фото зураг, инженерийн шугам сүлжээний техникийн зургийн хуулбар, бусад баримт бичиг,

2.4.4. үл хөдлөх хөрөнгийг бусад этгээдтэй хамтран эзэмшиж, өмчилдөг тохиолдолд тухайн барилгыг бүхэлд нь зураглан, хөршүүдтэй хамтран баталсан заагийн актын хуулбар

2.4.5. худалдах үл хөдлөх хөрөнгөнд эрх бүхий байгууллагаар хийлгэсэн үнэлгээний тайлан

2.4.6. үл хөдлөх хөрөнгийг худалдах бол түүнд ногдох газрын хэмжээ, үнэлгээ, гэрчилгээ, кадастрын зураг /салгаж хийлгэсэн/

2.4.7. орон нутгийн болон орон нутгийн оролцоотой хуулийн этгээдийн эзэмшиж, ашиглаж буй газрын нэгж талбарыг хуваах, нэгтгэх зэргээр өөрчлөлт орж байгаа нөхцөлд газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас авсан зөвшөөрөл, холбогдох дүгнэлт

2.4.8. газрын тухай хуулийн 39.1.3-д заасны дагуу тухайн байгууллагын газар эзэмших эрхийг дуусгавар болгосон тухай Засаг даргын шийдвэр, холбогдох материал

2.4.9. Актлах барилгын мэдээлэл /хавсралт маягтын дагуу/

2.5. Тээврийн хэрэгслийн хувьд энэхүү журмын 2.3-д зааснаас гадна дараах баримт, материалыг ирүүлнэ

2.5.1. тээврийн хэрэгслийн гэрчилгээ, техник ашиглалтын дэвтэр

2.5.2. техникийн үзүүлэлт, 3 талаас авсан өнгөт фото зураг

2.5.3 төслийн шугамаар ашиглагдаж байсан бол гаалийн татвар төлөлтийн мэдээлэл, холбогдох баримт

2.5.4. ашиглалтын сүүлийн 3 жилийн сэргээн босголтын зардлын дүн

2.5.5. тээврийн хэрэгслийн хувийн хэрэг болон техникийн үзлэгт орсон талаарх эрх бүхий этгээдийн хийсэн тэмдэглэл, гарын үсэг, тамга бүхий хэсгийн хуулбар

2.5.6. Актлах тээврийн хэрэгслийн мэдээлэл /хавсралт маягтын дагуу/

2.6. Механизм, тоног төхөөрөмжийн хувьд энэхүү журмын 2.3, 2.5-д зааснаас гадна дараах баримт, материалыг ирүүлнэ

2.6.1. механизм, тоног төхөөрөмжийн ашиглалтын паспортын хуулбар

2.6.2. барилга байгууламжид суурилагдсан бол энэ тухай мэдээлэл

2.7. Биет бус хөрөнгийн хувьд энэ журмын 2.3-д зааснаас гадна дараах баримт, материалыг ирүүлнэ

2.7.1. биет бус хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй “газар эзэмших эрх”-ийн асуудлыг шийдвэрлүүлэхэд газар эзэмших/ашиглах эрхийн гэрчилгээ, кадастрын зураг, тухайн газар дээр барилга байгууламжийн жагсаалт, газар шилжүүлэх болсон үндэслэл, шалтгааны тайлбар

2.7.2. програм хангамжийн нэр, үнэ, элэгдэл, хорогдол, лиценз эзэмшигч болон ашиглалтын талаарх мэдээллийг жагсаалтаар

2.8. Хувьчлах орон сууцны хувьд 2.3, 2.4-д зааснаас гадна дараах баримт, материалыг ирүүлнэ

2.8.1. Орон сууц өмчлөх хүсэлтэй иргэний үнэмлэхийн хуулбар

2.8.2. Орон сууц өмчлөх хүсэлтэй иргэний тухайн орон сууцанд амьдардаг тухай харьяалах баг хорооны Засаг даргын тодорхойлолт

2.8.3. цахилгаан эрчим хүч болон дулаан, ус зэрэг эзэмшилт, ашиглалтын өр төлбөрийн тооцоогүй тухай холбогдох байгууллагын тодорхойлолт

2.8.4. орон сууц, нийтийн аж ахуйн удирдах газрын холбогдох байгууллагын сууц эзэмшилт, ашиглалтын болон сууцны хөлс төлөлтийн тооцоогүй тухай тодорхойлолт

2.8.5. харьяалагдах сууц өмчлөгчдийн холбооны сууц эзэмшлийн болон сууцны хөлс, суурин утас, интернет, кабелин телевиз зэрэг ашиглалтын хөлс төлөлтийн тооцоогүй тухай тодорхойлолт

2.9. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө балансаас балансад шилжүүлэхдээ:

2.9.1. балансаас балансад шилжүүлэх бол өмч эзэмшигч байгууллагын зөвшөөрөл болон шилжүүлэн авах хуулийн этгээдийн хүсэлт

2.9.2. Шилжүүлэх хөрөнгийн мэдээлэл /хавсралт маягтын дагуу/

2.9.3. Шилжүүлэх хөрөнгийн фото зураг

2.9.4. үл хөдлөх хөрөнгийг шилжүүлэх бол түүнд ногдох газрын хэмжээ, үнэлгээ, гэрчилгээ, кадастрын зураг /салгаж хийлгэсэн/

2.9.5. орон нутгийн болон орон нутгийн оролцоотой хуулийн этгээдийн эзэмшиж, ашиглаж буй газрын нэгж талбарыг шилжүүлж байгаа нөхцөлд газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас авсан зөвшөөрөл, холбогдох дүгнэлт

2.9.6. элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр балансын үнээ нөхсөн хөрөнгийг шилжүүлэх бол тухайн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналын хамт

Гурав. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд эд хөрөнгө олж авах

3.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгийг эрх бүхий байгууллагаас баталсан төсөв болон хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний дагуу худалдаж авах, үйлдвэрлэл, ажил үйлчилгээний үр дүнд бий болгох, эсхүл иргэн, хуулийн этгээдээс үнэ төлбөргүй шилжүүлж авах, хандив, тусламж, бэлэглэл, эрх залгамжлах болон хуульд заасан бусад үндэслэлээр олж авна.

3.2. Орон нутгийн өмчит компани, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь хуульд өөрөөр заагаагүй бол өөрийн байгууллагын төсөвт зардалдаа уялдуулан өөрийн чиг үүрэг, зорилтыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай, дараагийн жилд хэрэгжүүлэх их засвар, хөрөнгө оруулалт, техник зохион байгуулалтын арга хэмжээний төлөвлөгөө, жагсаалтыг бэлтгэн саналаа жил бүрийн 11 сарын 15-ний дотор Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлнэ.

3.3. Орон нутгийн өмчийн газар нь төлөвлөгөө, жагсаалтыг нягтлан шалгаж аймгийн ИТХ-д танилцуулан, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газарт үндсэн хөрөнгө бэлтгэх эрх олгох шийдвэрийг гаргуулна.

3.4. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь тээврийн хэрэгсэл худалдан авах тухай бүр Орон нутгийн өмчийн газраас зөвшөөрөл авна. Ийнхүү зөвшөөрөл олгохдоо эрх бүхий байгууллагаас тогтоосон тоо, төрөл, өөрийн эзэмшлийн тээврийн хэрэгслийн ашиглалт зэргийг харгалзан үзнэ.

3.5. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь тээврийн хэрэгсэл шинээр олж авахдаа илүүдэлтэй эсхүл ашиглалтын шаардлага хангахгүй тээврийн хэрэгслийг худалдах, шилжүүлэх, актлах асуудлыг аймгийн ИТХ-ын хуралдаанаар шийдвэрлүүлж, шийдвэрлэх хүртэл тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн дарга /захирал/ хариуцна.

3.6. Тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдал алдагдаж, эд анги тоногдсон зөрчил илэрвэл Орон нутгийн өмчийн газраас шинээр бэлтгэсэн тээврийн хэрэгслийг буцаан авч өөр орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд шилжүүлнэ.

3.7. Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газрын үйл ажиллагаанд онцгой байдал үүссэний улмаас хэвийн, тасралтгүй үйл ажиллагааг хангах шаардлагаар эд хөрөнгө худалдан авах тохиолдолд тодорхой үндэслэл, хөрөнгийн эх үүсвэрийн саналаа бэлтгэн холбогдох төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах асуудлыг Орон нутгийн өмчийн газарт тавьж шийдвэрлүүлнэ.

3.8. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь газар эзэмших эрх шинээр авах саналаа тухай жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгуулан, холбогдох газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага, сумын газрын даамалд хүсэлт гарган шийдвэрлүүлнэ. Газар эзэмших/ашиглах эрх үүсмэгц түүнийг үнэлж, санхүүгийн тайланд бүртгэнэ.

Дөрөв. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд эд хөрөнгийг бүртгэх

4.1. Төсвийн тухай хуулийн дагуу төсвийн хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээний болон хандив, бэлэглэл, тусламжийн хүрээнд бий болсон хөрөнгийг санхүүжилтийн гүйцэтгэлээр эрх бүхий байгууллагын албан бичиг, тооцоо, гүйцэтгэгчээс захиалагчид хүлээлгэн өгсөн баримт, хөрөнгө тус бүрийн үнийн задаргааг харгалзан нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, холбогдох журамд заасны дагуу Монгол хэлээр, оновчтой нэршлээр данс бүртгэлд тусгана.

4.2. Батлагдсан эх үүсвэрээр бэлтгэсэн болон хандив, тусламж, бэлэглэл, төслийн шугамаар бий болсон хөдлөх хөрөнгийг бүртгэлд тусгахад Орон нутгийн өмчийн газраас зөвшөөрөл авах шаардлагагүй.

4.3. Батлагдсан эх үүсвэрээр бэлтгэж буй үл хөдлөх хөрөнгийг Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хөрөнгө оруулалт хариуцсан хэлтэс, нэгжээс хөрөнгө оруулалт, санхүүжилтийн гүйцэтгэл, хөрөнгийн жагсаалт, холбогдох бусад баримтыг аль нэг, эсвэл хэд хэдэн орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд эзэмшүүлэх саналын хамт Орон нутгийн өмчийн газарт ирүүлж бүртгэлд тусгах, эзэмшигчийг тогтоох асуудлыг шийдвэрлүүлнэ.

4.4. Энэ журмын 4.2-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана.

4.5. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, орон нутгийн хөгжлийн сан, зээл, тусламж, хандиваар бий болсон хөрөнгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэхэд үнэ өртөг, эзэмших хуулийн этгээд нь тодорхойгүй болон маргаантай тохиолдолд Орон нутгийн өмчийн газарт асуудлаа тавьж шийдвэрлүүлнэ.

4.6. Улсын төсвийн тухай хуулийн дагуу хийсэн хөрөнгө оруулалт, төсөл арга хэмжээ, орон нутгийн хөрөнгө оруулалт, орон нутгийн хөгжлийн сан болон орон нутгийн өмчид хамаарах хандив, бэлэглэл, тусламжийн хүрээнд бий болсон эд хөрөнгийг ашиглалтад хүлээн авсан актыг үндэслэн эцсийн гүйцэтгэлийн дүнгээр Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, холбогдох журамд заасны дагуу үнэлж эргэлтийн болон үндсэн хөрөнгийн холбогдох данс бүртгэлд заавал тусгана.

4.7. Сангийн сайдын 2016 оны 415 дугаар тогтоолоор баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, санхүүжилт, хяналт, тайлагналтын журам”-ын дагуу улсын болон орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр барьсан барилга, байгууламжийг барьж дуусах хүртэл захиалагч байгууллага нь “бусад эргэлтийн хөрөнгө” дансанд бүртгэн санхүүгийн тайланд тусгана.

Улсын комисс барилга, байгууламжийг байнгын ашиглалтад хүлээн авсан актыг үндэслэн захиалагч байгууллага болон Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас тухайн үл хөдлөх хөрөнгийг төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд эзэмшүүлэх саналыг Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлж шийдвэрлүүлснээр эзэмшигч байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэнэ.

4.7. Үндсэн хөрөнгийн дансанд Нягтлан бодох бүртгэлийн Олон улсын стандартын “хүлээн зөвшөөрөлтийн зарчим” хангагдсан, үндсэн хөрөнгийн шинжийг хадгалсан хөрөнгийг бүртгэнэ.

4.8. Улс болон орон нутгийн төсөв, орон нутгийн хөгжлийн сан, хандив, бэлэглэл, тусламжийн хүрээнд бий болсон хөрөнгийг тухайн орон нутгийн өмчит байгууллага

ашиглаж байгаа боловч данс бүртгэлд тусгаагүй бол түүнийг зөрчил гэж үзэх бөгөөд тэдгээр хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах асуудлыг Орон нутгийн өмчийн газарт нэн даруй тавьж шийдвэрлүүлнэ.

Тав. Эд хөрөнгийг балансаас балансад шилжүүлэх

5.1. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр болон бусад шаардлагаар орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд илүүдэлтэй буюу ашиглагдаагүй эд хөрөнгийг шилжүүлэх бусад байгууллагын өмчлөлд байгаа эд хөрөнгийг балансаас балансад шилжүүлэн авахдаа өмч эзэмшигч байгууллагын зөвшөөрлийг авч, энэхүү журмын 2.9-д заасны дагуу бүрдүүлэн Орон нутгийн өмчийн газарт ирүүлж аймгийн ИТХ-аар шийдвэрлүүлнэ.

5.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь аймгийн ИТХ-ын шийдвэрт зааснаар хөрөнгө хүлээлцэх ажлыг зохион байгуулж, баланс тайланд хөдлөл өөрчлөлтийг тусгана.

5.3. Үл хөдлөх хөрөнгө болон их хэмжээний хөдлөх үндсэн хөрөнгийг балансаас балансад шилжүүлэх тохиолдолд аймгийн Засаг даргын захирамжаар ажлын хэсэг байгуулан хөрөнгө хүлээлцэх ажлыг зохион байгуулж болно.

5.4. Эд хөрөнгө шилжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг хөрөнгө шилжүүлж авсан байгууллага хариуцна.

5.5. Үл хөдлөх хөрөнгө доорх газрын хамт шилжсэн тухай аймгийн ИТХ-ын шийдвэр гарсан тохиолдолд газрын гэрчилгээ, кадастрын зураг, гэрээнд өөрчлөлт оруулж, шилжүүлэн авсан хуулийн этгээд өөрийн нэр дээр газар эзэмших эрхийг шилжүүлэх /гэрчилгээ гаргуулах/ арга хэмжээ авна.

Зургаа. Эд хөрөнгийг акталж, данснаас хасах

6.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь хагас болон бүтэн жилийн эд хөрөнгийн тооллогын дүн, өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлтээр цаашид зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон нь тогтоогдсон үндсэн хөрөнгийг акталж, данснаас хасах саналаа энэхүү журмын 2.3 – 2.8-д заасан баримт материалын хамт Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлж, аймгийн ИТХ-аар шийдвэрлүүлнэ.

6.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгийг дараах тохиолдолд аймаг, сумын ИТХ-ын шийдвэрээр данснаас хасна.

6.2.1. элэгдлийн нийт хэмжээ, ашиглалтын хугацаагаараа балансын үнээ бүрэн нөхсөн бөгөөд цаашид зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон

6.2.2. ашиглалтын хугацаа нь дуусаагүй боловч ашиглах явцад хэн нэгний буруутай үйлдлээс болж эвдэрч гэмтэн цаашид зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон эд хөрөнгийг эрх бүхий байгууллагын дүгнэлт гаргуулан буруутай этгээдээр хохирлыг барагдуулсан тохиолдолд

6.2.3. техник, технологийн болон хэрэглээний хоцрогдолд орж, зайлшгүй шинэчлэх шаардлагатай болсон

6.2.4. балансын үнээ бүрэн нөхөөгүй боловч байгалийн гэнэтийн аюул, техникийн осолд өртсөнөөс цаашид зориулалтын дагуу ашиглах боломжгүй болсон нь мэргэжлийн байгууллагаар тогтоогдсон

6.2.5. ашиглалтын явцад эвдэрч гэмтсэнээс засвар шинэтгэл хийж ашиглахад эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй болох нь тооцоогоор нотлогдсон

6.3. Орон нутгийн өмчийн газар, сумын өмч хамгаалах зөвлөл данснаас хасах саналыг хүлээн авч, эд хөрөнгийг газар дээр нь нягтлан шалгаад аймгийн ИТХ-ын шийдвэр гарах хүртэл эд хөрөнгийг байгууллагын удирдлагад хариуцуулж, энэ тухай протокол үйлдэн гарын үсэг зуралцана.

6.4. Аймаг, сумын ИТХ-ын Төлөөлөгчид нь эд хөрөнгийг акталж данснаас хасахдаа дараах хэлбэрээр шийдвэрлэнэ:

6.4.1. эд хөрөнгийг худалдах

6.4.2. төрийн болон орон нутгийн өмчит бусад хуулийн этгээдэд шилжүүлэх

6.4.3. сэлбэг, материал, хоёрдогч түүхий эд болгон ашиглах

6.4.4. шууд устгах

6.4.5. барилга байгууламжийн хувьд тухайн газрыг цаашид ашиглах зориулалтын талаар чиглэл өгөх

6.4.6. газар дээрх болон доорх барилга байгууламжийг буулгах, ашиглаж болох материалыг үнэ тогтоон орлогод авах, хог хаягдлыг цэвэрлэх, газрыг нөхөн сэргээх

6.5. Аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр суманд байршилтай үл хөдлөх хөрөнгийг акталж, худалдахаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд сумын өмч хамгаалах зөвлөлөөс худалдах ажлыг зохион байгуулна. Мөн сумын өмч хамгаалах зөвлөл шаардлагатай тохиолдолд аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр тээврийн хэрэгслийн худалдах ажлыг зохион байгуулна.

6.6. Үл хөдлөх хөрөнгө акталж буулгах болон их засвар хийгдэхэд акталж буулгаснаас болон засвар хийгдсэнээс гарсан хуучин материалыг Орон нутгийн өмчийн газрын хяналт дор сум болон байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлөөр үнэлгээ хийлгэн эргэлтийн хөрөнгөнд бүртгэх эсхүл худалдан борлуулж, худалдсанаас орох орлогыг орон нутгийн хөрөнгө борлуулсны орлогын дансанд 100 хувь төвлөрүүлнэ.

6.7. Аймгийн ИТХ-ын шийдвэрээр тээврийн хэрэгслийг акталж, сэлбэгээр худалдахаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд тэдгээр хөрөнгийг авто тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэл болон татвар төлөгчийн бүртгэлээс хасуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

6.8. Акталсан тээврийн хэрэгслийг сэлбэгээр худалдан авсан этгээдэд тээврийн хэрэгслийн улсын дугаар шилжүүлэхийг хориглоно.

6.9. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд татан буугдсан тохиолдолд түүний газар эзэмших/ашиглах эрхийг шилжүүлэн эрх залгамжлан эзэмших орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийг тогтоож, саналаа газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.

Долоо. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд эд хөрөнгө олж авах, бэлтгэх, шилжүүлэх, худалдах, акталж данснаас хасах шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, тайлагнах

7.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө олж авах, бэлтгэх, шилжүүлэх, акталж данснаас хасах тухай аймгийн ИТХ-ын шийдвэрийг Орон нутгийн өмчийн газар болон сум, байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийн хяналт дор хэрэгжүүлнэ.

7.2. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн эд хөрөнгө олж авах, бэлтгэх, худалдах, шилжүүлэх, актлах тухай ИТХ-ын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх ажлыг тухайн хуулийн этгээдийн дарга /захирал/ хариуцан зохион байгуулж, биелэлтийг заасан хугацаанд холбогдох материалын хамт Орон нутгийн өмчийн газарт ирүүлэх үүрэг хүлээнэ.

7.3. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгийг акталж сэлбэг материал, хоёрдогч түүхий эд болгон ашиглах буюу худалдах, данснаас хасах шийдвэрийн хэрэгжилтийг устгалын акт, эргэлтийн хөрөнгөнд орлого болгосон тэмдэглэл, худалдсан тухай акт хэлбэрээр баталгаажуулан, гүйцэтгэлийн үр дүнг холбогдох данс бүртгэлд тусгана.

7.4. Тээврийн хэрэгслийг акталж данснаас хасах тухай шийдвэрийн биелэлтийг ирүүлэхдээ Авто тээврийн үндэсний төвөөс авто тээврийн хэрэгслийн улсын бүртгэл болон татвар төлөгчийн бүртгэлээс хассан тухай лавлагааг ирүүлнэ.

7.5. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө олж авах, бэлтгэх, шилжүүлэх, худалдах, акталж данснаас хасах шийдвэрийг хэрэгжүүлээгүй тохиолдолд Орон нутгийн өмчийн газрын саналыг үндэслэн аймгийн ИТХ-аас уг шийдвэрийг хүчингүй болгоно.

Найм. Бусад

8.1. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй хөрөнгийн элэгдлийн хугацаа, хэмжээг тооцохдоо Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баримтална.

8.2. Эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу хийсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний үр дүн болон хөрөнгийн үнэлгээний залруулгыг холбогдох хууль тогтоомж, журам, зааврын дагуу данс бүртгэлд тусгана.

8.3. Орон нутгийн өмчит байгууллагын үндсэн хөрөнгө акталж худалдсанаас орох орлогыг орон нутгийн хөрөнгө борлуулсны орлогын дансанд 100 хувь төвлөрүүлнэ.

8.4. Аймгийн ИТХ-ын гаргасан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх хүртэлх хугацаанд тухайн эд хөрөнгөтэй холбоотой гарсан зардал, хөрөнгийн иж бүрдэл, чанар байдал, бүрэн бүтэн байдлыг тухайн байгууллагын удирдлага хариуцна.

8.5. Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн удирдлага нь эд хөрөнгийг харуул хамгаалалттай байлгах үүрэг хүлээх бөгөөд дутагдал, зөрчил гарсан тохиолдолд холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээнэ.

8.6. Орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтын байдлыг хянан шалгахад удаа дараа зөрчил гаргасан орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд орон нутгийн өмчийн газрын саналыг үндэслэн аймгийн ИТХ-аас үндсэн хөрөнгө бэлтгэх зөвшөөрлийг зөрчил арилах хүртэл хязгаарлана.

